

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 1124/2019
06.11.2019. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Невенке Важић, председника већа, Веска Крстајића, Биљане Синановић, Радослава Петровића и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Врховног касационог суда Снежаном Меденицом као записничарем, у кривичном предмету малолетног, сада пунолетног АА и др., због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 3. у вези члана 178. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтевима за заштиту законитости браниоца малолетног, сада пунолетног АА- адвоката Љубице Жикић и малолетног, сада пунолетног ББ – адвоката Немање Томића, поднетим против правноснажних решења Вишег суда у Новом Саду Км бр.96/18 од 25.01.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кжм1 бр.85/19 од 12.09.2019. године, у седници већа одржаној дана 06. новембра 2019. године, једногласно, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈАЈУ СЕ, као неосновани, захтеви за заштиту законитости браниоца малолетног сада пунолетног АА – адвоката Љубице Жикић и браниоца малолетног, сада пунолетног ББ – адвоката Немање Томића, поднети против правноснажних решења Вишег суда у Новом Саду Км бр.96/18 од 25.01.2019. године и Апелационог суда у Новом Саду Кжм1 бр.85/19 од 12.09.2019. године, у односу на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док се исти захтеви у преосталом делу **ОДБАЦУЈУ**.

Образложење

Решењем Вишег суда у Новом Саду Км бр.96/18 од 25.01.2019. године, према малолетнима, сада пунолетнима АА и ББ, због кривичног дела недозвољене полне радње из члана 182. став 3. у вези члана 178. став 1. КЗ, на основу одредаба чланова 9, 10, 11, 12. и 14. став 2. тачка 5) Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, изречена је васпитна мера посебна обавеза да се без накнаде укључе у рад хуманитарних организација или у послове социјалног, локалног или еколошког садржаја и то према малолетном, сада пунолетном АА у трајању од 60 часова, а према малолетном, сада пунолетном ББ у трајању од 80 часова, у периоду од шест месеци, колико може

трајати посебна обавеза. Истовремено, малолетници су упозорени да у случају неиспуњења посебне обавезе она може бити замењена неком другом обавезом, односно другом васпитном мером.

Истом решењем, на основу члана 79. Закона о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица, одређено је да трошкови кривичног поступка падају на терет буџетских средстава, а оштећена ВВ је ради остваривања имовинскоправног захтева упућена на парнични поступак.

Решењем Апелационог суда у Новом Саду Кжм1 бр.85/19 од 12.09.2019. године, одбијене су као неосноване жалбе бранилаца малолетних, сада пунолетних АА и ББ, а решење Вишег суда у Новом Саду Км број 96/18 од 25.01.2019. године, потврђено.

Против наведених правноснажних решења, захтеве за заштиту законитости поднели су:

-бранилац малолетног сада пунолетног АА – адвокат Љубица Жикић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, с тим што из образложења произлази да је захтев поднет због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, те због повреде одредаба члана 32. Устава РС и члана 6. Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода, као и због члана 16. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји захтев и укине побијана решења или само решење донето у поступку по редовном правном леку и предмет врати суду на поновно суђење, или да побијана решења преиначи;

-бранилац малолетног сада пунолетног ББ – адвокат Немања Томић, због повреде закона из члана 485. став 1. тачка 1) ЗКП, с тим што из образложења произлази да је захтев поднет због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, те због повреде члана 32. Устава РС и члана 6. Европске Конвенције за заштиту људских права и основних слобода, као и због повреда одредаба члана 16. ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд укине побијане одлуке или само одлуку донету у поступку по редовном правном леку и предмет врати на поновно суђење првостепеном или другостепеном суду, или да преиначи побијане одлуке тако што ће малолетног сада пунолетног ББ, ослободити кривичне одговорности.

Врховни касациони суд доставио је захтеве за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, па је у седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и бранилаца малолетних, сада пунолетних АА и ББ, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета, са правноснажним решењима против којих су захтеви за заштиту законитости поднети и након оцене навода изложених у захтевима, нашао:

Захтеви су неосновани у делу у којем се односе на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, док су у преосталом делу недозвољени, односно немају законом прописан садржај.

У захтевима за заштиту законитости бранилаца малолетних, сада пунолетних АА и ББ, истиче се да првостепени суд у поновљеном поступку, супротно смерницама и упутствима другостепеног суда, није испитао сведока – оштећену ВВ, већ је услед немогућности да пронађе оштећену, приступио испитивању вештака др Валентине Шобот и на њеном исказу засновао одлуку, и поред тога што исказ вештака „никако не може и не сме бити замена за исказ од стране оштећене“ обзиром да је задатак вештака да даје стручно мишљење, а не да даје одговоре уместо странака и на тај начин добије другу процесну улогу у поступку.

Изложене наводе захтева за заштиту законитости, којима се указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, Врховни касациони суд оцењује неоснованим.

Ово стога што из списка предмета произлази да је судски вештак др Валентина Шобот на главном претресу саслушана само на околности да ли је код оштећене регистрована склоност ка конфабулацијама, односно на околност да ли је способна да да веродостојан исказ, те о питањима везаним за њено душевно стање у ком се налазила током критичног догађаја, а што је у складу са одредбом члана 113. став 1. ЗКП.

Како се, дакле, наведени судски вештак на главном претресу изјашњавала само о питањима везаним за психолошки профил оштећене, за чије утврђивање, односно оцену је потребно стручно знање, а не и о правним питањима о којима се одлучује у поступку, нити се изјашњавала о томе шта се десило критичном приликом, то су наводи изложени у захтевима за заштиту законитости бранилаца сада пунолетних АА и ББ, којима се указује да је исказ вештака др Валентине Шобот заменио исказ саме оштећене и да је на овај начин правноснажна одлука заснована на недозвољеном доказу, оцењени неосновани.

Врховни касациони суд је оценио да захтеве за заштиту законитости бранилаца малолетних сада пунолетних АА и ББ у преосталом делу ваља одбацити, из следећих разлога:

Одредбом члана 484. Законика о кривичном поступку прописано је да се у захтеву за заштиту законитости мора навести разлог за његово подношење (члан 485. став 1. ЗКП), а у случају из члана 485. став 1. тач. 2.) и 3) ЗКП мора се доставити и одлука Уставног суда или Европског суда за људска права.

Када се захтев подноси због повреде закона (члан 485. став 1. тачка 1) ЗКП), окривљени преко свог браниоца, а и сам бранилац који у корист окривљеног предузима све радње које може предузети окривљени (члан 71. тачка 5) ЗКП), такав

захтев може поднети само из разлога прописаних одредбом члана 485. став 4. ЗКП, дакле због повреда одредаба члана 74, члана 438. став 1. тач. 1) и 4) и тачка 7) до 10) и став 2. тачка 1), члан 439. тачка 1) до 3) и члан 441. ст. 3. и 4. ЗКП, учињених у поступку пред првостепеним и пред другостепеним судом.

У преосталом делу, браниоци малолетних сада пунолетних АА и ББ, као разлог подношења захтева за заштиту законитости, истичу повреду одредаба члана 16. ЗКП и повреду начела „in dubio pro reo“, а с тим у вези у суштини полемишу са чињеничним стањем утврђеним у побијаним решењима, истицањем да су нижестепена решења заснована на посредним доказима, а што све не представља разлоге због којих је у смислу одредбе члана 485. став 4. ЗКП дозвољено подношење овог ванредног правног лека окривљенима преко бранилаца, због повреде закона. Стога су у овом делу поднети захтеви одбачени као недозвољени, на основу одредбе члана 487. став 1. тачка 2) ЗКП.

Поред тога, истим захтевима указује се и да су побијаним решењима учињене повреде одредаба члана 6. Европске конвенције о заштити људских права и основних слобода и члана 32. Устава РС, којима је гарантовано право на правично суђење.

Када се захтев за заштиту законитости подноси због повреде или угрожавања људских права и слобода (члан 485. став 1. тачка 3. ЗКП), та повреда мора бити утврђена одлуком Уставног суда или Европског суда за људска права, и сходно одредби члана 484. ЗКП, таква одлука мора бити достављена уз захтев за заштиту законитости, па како браниоци малолетних сада пунолетних АА и ББ, уз поднете захтеве нису доставили одлуку Уставног суда или Европског суда за људска права, то је Врховни касациони суд захтеве за заштиту законитости у овом делу одбацио на основу члана 487. став 1. тачка 3) ЗКП, налазећи да у овом делу немају законом прописан садржај.

Са свега изложеног, а на основу одредбе члана 491. став 1. ЗКП у одбијајућем делу, те на основу одредаба члана 487. став 1. тачка 2) и 3) у вези са чланом 485. став 4. ЗКП и чланом 484. ЗКП, у делу у којем су захтеви одбачени, донета је одлука као у изреци.

Записничар-саветник,
Снежана Меденица, с.р.

Председник већа-судија,
Невенка Важић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић